

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ З ЮРИДИЧНОЇ ДЕОНТОЛОГІЇ

Атестація юристів – це процедура оцінки професійного рівня юриста, його відповідності кваліфікаційним вимогам і посадовим обов'язкам.

Бібліотека - інформаційний, культурний, освітній заклад (установа, організація) або структурний підрозділ, що має упорядкований фонд документів, доступ до інших джерел інформації та головним завданням якого є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів бібліотеки

Близькі особи – подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом.

Документ – матеріальний носій, що містить інформацію, основними функціями якого є її збереження та передавання у часі та просторі

Духовність – прояв найвищої краси і гармонії усіх особистісних якостей людини, єдність інтелекту і моральності, розуму і волі, цілісність і гармонія внутрішнього світу індивіда, взаємодія якого максимально синхронізована із зовнішнім світом.

Експектації – очікування конкретної поведінки людини і/або настання подій (вживається у контексті характеристики Психіки та інших тем).

Емпатія – здатність зрозуміти і/або співчувати іншій людині (вживається у контексті характеристики Психіки та інших тем).

Естетика – філософська наука, що вивчає природу (функції, закони і закономірності) естетичної культури людини (у т. ч. юриста), відповідно до уявлень і поняття про прекрасне і потворне.

Етика (від грец. – звичай) – це філософська наука, об'єктом вивчення якої є мораль людини (у т. ч. юриста), згідно з поняттями та уявленнями про добро і зло.

Етикет (від фр. – etiquette) – це наука про зміст і порядок зовнішнього прояву знань культурних норм певних соціальних суб'єктів чи суспільства.

Інформація - будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді

Знання – об'єктивно достовірні відомості про сутність та зміст явищ і процесів духовного і матеріального світу, зв'язки між ними, які містяться у наукових, правових, моральних та інших світоглядних уявленнях людини.

Категорія (від грец. обвинувачення, ознака) – загальне поняття, яке відображає універсальні властивості та відношення об'єктивної дійсності, загальні закономірності розвитку усіх духовних і матеріальних явищ. Це поняття означає розряд предметів, явищ, їх спільну природу.

Кваліфікація юриста – це ступінь професійної підготовки юриста, рівень його спеціальних правових знань, практичних вмінь і навичок, що необхідні для належної реалізації професійних прав та якісного виконання трудових обов'язків.

Конфлікт інтересів – суперечність між особистими інтересами особи та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень.

Культура (в об'єктивному розумінні) – сукупність матеріального і духовного надбання певної людської спільноти (етносу, нації), нагромадженого, закріпленого і збагаченого протягом тривалого періоду, що передається від покоління до покоління, включає всі види мистецтва, культурну спадщину, культурні цінності, науку, освіту та відображає рівень розвитку цієї спільноти.

Культура (в суб'єктивному розумінні) – сукупність знань про матеріальні і духовні об'єкти світу (внутрішнього і зовнішнього), якими оволоділа людина.

Культура мови юриста – це складова етико-естетичної культури юриста, передбачає вільне володіння літературною офіційною мовою (-ами), юридичною та іншою необхідною термінологією й відомостями, вміле використання слів-паразитів та інших лінгвістичних засобів, а також відчуття та вміле використання логічних, психологічних, техніко-інтонаційних і педагогічних засобів.

Людина – це фізіологічна істота, яка оволоділа мінімально необхідним рівнем культурної компетенції (достатнім, щоб самостійно брати участь у суспільному виробництві благ). Людина має волю, розум та свідомість; її відтворення, функціонування та розвиток відповідають цивілізаційному рівню, досягнутому людством в цілому та його місцевою соціальною спільнотою зокрема, що, з-поміж іншого, передбачає дотримання прав і свобод будь-якої іншої людини, об'єднань людей та суспільства).

Методика науки – сукупність методів наукового дослідження.

Метод науковий – спосіб пізнання навколишньої дійсності, підпорядкований вирішенню конкретного завдання чи проблеми (тобто це сукупність прийомів, операцій та засобів мислення і їх практичної перевірки, для досягнення поставленої мети і завдань дослідження).

Методологія науки – це сукупність наукових теорій, концепцій, понять, концептів, ідей, методологічних принципів і підходів, на основі яких базується дослідження і здійснюється вибір сукупності пізнавальних методів дослідження.

Мораль – це система правил у формі норм і принципів, які є засобом узгодження інтересів людей та впорядкування відносини між ними на кожному історичному етапі розвитку, відповідно до уявлень і понять про добро і зло, виконання цих правил забезпечується особистим переконанням в їх корисності та прогресивності, звичаями, традиціями, громадською думкою.

Образ / імідж юриста (від англ. image – образ, зображення) – уявлення свідомості оточуючих про якості та недоліки юриста, що формуються різними інформаційними засобами з метою створення завчасно визначеного відношення до нього та мають різний ступінь відповідності його справжнім властивостям (сутності та змісту).

Парадигма наукова – сукупність загально визнаних на певному етапі розвитку науки взаємозалежних наукових теорій і відповідних їм елементів наукової методології (тобто системи теоретичних і методологічних ідей, знань, переконань, установок тощо), що ґрунтуються на визнаних цінностях (наприклад, що людина є найвищою соціальною цінністю) та є зразком для вирішення наукових задач, оскільки поділяються більшістю науковців (наприклад, вітчизняні вчені вважають, що переметом юридичної деонтології є, по-перше, загальні знання про юридичну науку, освіту і практику, а, по-друге, вимоги до особистих і професійних якостей юриста, які ґрунтуються на обумовлених рівнем цивілізації цінностях людей. Природа предмету обумовлює методологію його пізнання).

Підхід в науці – сукупність взаємозалежних наукових методів, серед яких один або декілька є головними, а всі інші підпорядковані їм та мають допоміжний характер (це один з головних компонентів парадигми).

Політична культура юриста (це частина професійної культури юриста) – сукупність осмислених людиною політичних ідей та уявлень, знань і цінностей, переконаність в істинності таких знань, вміння та навички їх практичного застосування і безперервного вдосконалення, а також готовність якісно здійснювати юридичну діяльність, пов'язану з політикою.

Правова демагогія (грец. *δημαγωγία* – дослівно «веду народ») – вид професійної деформації юриста або психологічний стан іншої особистості, який полягає у латентному маніпулюванні свідомістю інших людей шляхом використання для досягнення власних корисливих інтересів слів, що позначають правові цінності у які вірять інші люди, а також спотворення фактів, у т. ч. неправдивих, нереальних для практичного втілення обіцянок

Правова ідеологія (від грец. *ιδέα* – початок, основа і *διδασκαλία* – поняття, вчення) – концентрований вираз правосвідомості, система правових ідей, поглядів, вимог окремих людей та їх груп, громадських організацій і держави, які ґрунтуються на певних наукових і політичних уявленнях і знаннях.

Правова культура – знання і розуміння права, виконання його вимог як усвідомленої необхідності і внутрішньої переконаності. Це також система правових цінностей, що відповідають рівню досягнутого людством правового розвитку, відображають у правовій формі стан свободи особи і соціальної справедливості, інші найважливіші соціальні цінності у діалектичному впливі на якісний стан і спосіб правового життя особи і суспільства, в якому найвищою цінністю є реалізація прав і свобод людини та їх захист

Правова культура юриста – це властивість юриста, яка характеризується повагою до права, достатнім знанням змісту його норм і вмінням їхнього використання, а також активною правомірною поведінкою в усіх життєвих ситуаціях.

Правова оцінка – ставлення людини до законодавства, власних дій чи до дій інших осіб, в результаті осмислення цих дій і норм права у взаємозв'язках.

Правова просвіта – це процес здобуття загальних, елементарних знань, вмінь та навичок з юриспруденції.

Правова психологія – це частина правової свідомості, яка виражена в окремих психологічних реакціях людини тієї чи іншої соціальної групи на державу, право, законодавство, інші юридичні феномени.

Правова соціалізація – це процес засвоєння індивідом зразків правової поведінки, правових норм та цінностей, необхідних для успішного функціонування людини у даному суспільстві.

Правове виховання – це соціально-правова та педагогічна допомога людині (передусім – молодій) у формуванні правової свідомості та правової культури, почуття людської гідності, розуміння соціальної цінності права. Це також спосіб профілактики правопорушень, подолання явищ і наслідків правового нігілізму.

Правове навчання – вид навчального процесу, в ході якого під керівництвом досвідчених юристів члени суспільства оволодівають правовими знаннями, вміннями та навичками застосування правових норм.

Правові установки – психологічне ставлення людини до життєвих обставин, що врегульовані правом, на підставі висновків, які зроблені в результаті попереднього відносно тривалого осмислення цих обставин і норм права у взаємозв'язках.

Правова демагогія (Doublespeak) – це вид професійної деформації або інший психологічний стан юриста, який полягає в використанні ораторських засобів при оперуванні правовими та суміжними категоріями, перекрученні фактів та їх інтерпретації всупереч об'єктивної дійсності з метою досягнення власних неправомірних цілей, справляння помилкового враження можливості легкого та успішного вирішення проблеми.

Правовий дилетантизм – це вид професійної деформації юриста або психологічний стан іншої особистості, який полягає у спрощених оцінках юридичної ситуації (життєвих обставин крізь призму права), розумінні та застосуванні норм права.

Правовий ідеалізм – це вид професійної деформації юриста або психологічний стан іншої особистості, який полягає у гіпертрофованих уявленнях про роль норм права при вирішенні соціально-економічних, політичних та інших завдань.

Правовий інфантилізм – це вид професійної деформації юриста або психологічний стан іншої особистості, який полягає у несформованості та недостатньому рівні правових знань (вмінь, навичок) та одночасному неусвідомленні недостатності власної професійної юридичної підготовки.

Правове марнославство (імітація) – це вид професійної деформації або інший психологічний стан юриста, який полягає у потребі та прагненні юриста отримувати від оточуючих визнання своєї професійної цінності та значущості, за відсутності таких якостей або їх невідповідності заявленому ступеню розвитку.

Правовий нігілізм – це вид професійної деформації юриста або психологічний стан іншої особистості, який полягає у запереченні соціальної цінності права, ігноруванні та негативному ставленні до нього, закону та правових форм організації суспільних відносин, прав і свобод інших осіб.

Принципи науково-методологічні – вихідні засади, які забезпечують системну спрямованість наукового дослідження і практичного пізнання об'єкта (наприклад, цілісності, взаємозв'язку із зовнішнім середовищем).

Принципи права – вихідні універсальні ідеї, що відображають суттєві правові зв'язки та закономірності (наприклад, виникнення, функціонування і розвитку права).

Професійна культура юриста – це сукупність ідей та уявлень, осмислених людиною правових та інших знань і цінностей, переконаність в істинності таких знань, вміння та навички їх практичного застосування і безперервного вдосконалення, а також готовність якісно здійснювати юридичну діяльність.

Професійна орієнтація – самостійне та об'єктивне визначення достатніх підстав можливості та необхідності оволодіння юридичною професією (таленту – вродженої схильності до юриспруденції, природного обдарування відповідними особистими якостями і здібностями; бажання, мотивів тощо).

Професіоналізм юриста – це властивість людини, яка має усі необхідні особисті та ділові якості, на високому рівні розвинула їх (у т. ч. шляхом оволодіння юридичними знаннями, вміннями і навичками), за будь-яких умов максимально ефективно та відповідно до норм права здійснює юридичну діяльність.

Професія юриста – широка область трудової діяльності, яка вимагає належного рівня юридичних знань, вмінь, навичок (відповідно до державних стандартів), а також професійно-правового мислення, загальних особистих і ділових якостей, необхідних для якісного виконання юридичної роботи (юридичних послуг).

Психіка людини – форма суб'єктивного відображення об'єктивного світу у свідомості людини, на підставі яких вона розвивається і взаємодіє із зовнішнім світом (склад – інтелект, почуття, воля, властивості яких виявляються у психічних процесах і станах).

Рівень професійної компетентності особи – характеристика особи, що визначається її освітньо-кваліфікаційним рівнем, досвідом роботи та рівнем володіння спеціальними знаннями, уміннями та навичками.

Совість – це знання добра та впевненість у собі, що ґрунтується на такому знанні.

Соціальна діяльність – спосіб організації та існування соціального організму, в процесі чого, шляхом перетворення та споживання ресурсів оточуючого світу відбувається задоволення життєвих потреб та інтересів соціальних суб'єктів.

Соціальний досвід – сукупність практично набутих соціальними суб'єктами у процесі їх історичної взаємодії знань, вмінь, навичок.

Спеціальність юриста – це вузька сфера професійно-трудої діяльності, яка передбачає наявність чітко визначених повноважень (прав і обов'язків), належного рівня юридичних знань, вмінь, навичок (відповідно до державних стандартів), а також професійно-правового мислення, особливих особистих і ділових якостей, необхідних для якісного виконання юридичної роботи (юридичних послуг).

Стандарт юридичної освіти – сукупність правових норм, що визначають вимоги до освітнього чи освітньо-кваліфікаційного і освітньо-наукового рівня випускника навчального закладу, змісту освіти, строків навчання і засобів діагностики якості освіти за юридичною спеціальністю.

Стиль роботи – сукупність манер трудової поведінки, що виражається у цілеспрямованості, інтересу, тривалості втягнення в роботу, темпі і продуктивності праці, ритмічності трудового процесу, вимогливості до якості результатів праці. Тобто це явище і процес, що виражає творчі особливості людини, своєрідність та індивідуальне осмислення нею діяльності. Залежить від властивостей, таланту і досвіду людини, характеру та змісту історичної реальності.

Суб'єкт владних повноважень – орган державної влади, орган місцевого самоврядування, інший суб'єкт, що здійснює владні управлінські функції відповідно до законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень.

Талант – притаманні від народження певні здібності та вміння, які розкриваються з набуттям навичок і досвіду.

Члени сім'ї – особи, які перебувають у шлюбі, їхні діти, особи, які перебувають під опікою і піклуванням, інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки, у тому числі особи, які спільно проживають, але не перебувають у шлюбі.

Цинізм (грец. κυνισμός – вчення кініків) – нігілістичне ставлення до людської культури та/або відверто зневажливе, зухвале ставлення до загальноприйнятих норм моралі, до кого/чого-небудь, що має загальне визнання, повагу.

Цінності людини – це засновані на інтересах й очікуваннях / експектаціях (за умови визначення людських стосунків; гарантій правил поведінки, врахування потреб, інтересів і прагнень) бажані, ідеальні смисли (значення) існування, діяльності та розвитку людини.

Юридична деонтологія як наука (від грец. δέον – належне; λόγος – вчення, наука) – це система загальних знань про юридичну науку, освіту та практику, а також про вимоги до особистих і професійних якостей юриста, системи формування та використання цих якостей у професійній діяльності (під час спілкування з колегами, керівництвом, клієнтами та іншими людьми; спільні та особливі риси юристів різних юридичних спеціальностей, в Україні та за кордоном).

Юридична деонтологія як навчальний предмет – педагогічно адаптована система знань про юридико-деонтологічні явища і процеси (тобто науки «Юридична деонтологія»).

Юридична діяльність – це різновид соціальної діяльності юристів-фахівців, який полягає у пізнанні держави і права, передачі цих знань учням та отримання їх учнями, належному правовому врегулюванні (узгодженні, впорядкуванні та унормуванні) суспільних відносин та правозастосуванні, з метою забезпечення як прав і свобод людини, так і максимального швидкого в конкретних історичних умовах цивілізаційного розвитку суспільства.

Юридична наука або юриспруденція (правознавство, право) – це система знань у сфері суспільствознавства про об'єктивні властивості права і держави та політико-правові закономірності (загальні і приватні) їх виникнення, функціонування та розвитку.

Юридична освіта – це правовідносини суб'єктів освітньої діяльності, в яких одна сторона надає освітні послуги, а інша сторона споживає ці послуги, засвоюючи знання юридичної науки, а також формуючи у себе вміння і навички застосовувати на практиці та

вдосконалювати ці знання і своє мислення. Це усі форми здобуття будь-якого обсягу і рівня правових знань, вмінь і навичок.

Юрист – це людина, яка має талант (природні здібності до ефективного (отримання максимального позитивного результату – задоволення прав і свобод людини та суспільства – при мінімальному витрачанні ресурсів) пізнання і застосування права), високі особисті якості, а саме: гостро відчуває справедливість, свободу та істину (домагається їх повсюдного утвердження/відновлення/встановлення усіма правовими і такими, що їм відповідають, моральними та іншими засобами), має найвищий розвиток інтелекту та сили волі (духу), достатній фізіологічний розвиток; максимально розвиває свої здібності, здобуваючи юридичну освіту і безперервно підвищуючи власну кваліфікацію, а також постійно зберігає усі найкращі особисті якості, дбає про успішний розвиток своєї країни і людства у цілому.